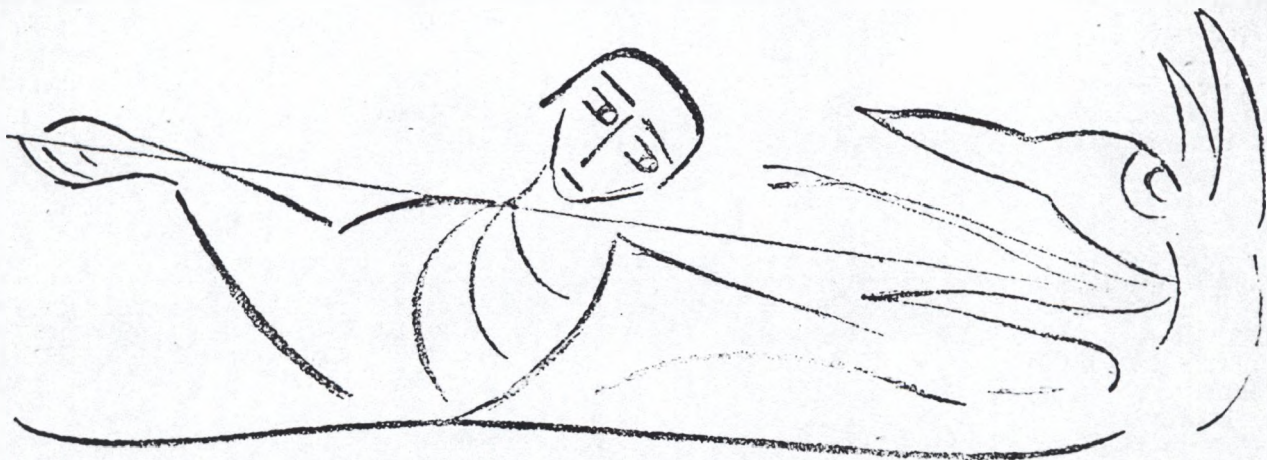

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól

10. szám.

IV. évfolyam.

1933 május 15.

Világ folyása.

Az elmúlt két hét alatt a nagyvilág érdeklődése elsősorban a világ-gazdasági-konferencia előkészítésének tárgyalásai felé fordult. Ennek a konferenciának (értekezletnek), évek óta tartó vajúdas után, június 12-én kell megnyílnia, Londonban, Angolország fővárosában. A Bizalom számtalanszor leszögezte már azt a nézetét, hogy az egész világot nyomorgató gazdasági és pénzügyi bajok csak akkor fognak megszűnni, ha az összes országok együttesen fogják, közös tervek szerint, gazdasági életüket berendezni. Vagyis, ha véget ér a mai állapot, amikor minden ország a másik kárára igyekszik gazdálkodni s amellet saját maga is rosszul jár.

Természetesen az összes országok gazdasági együttműködését (a világ-gazdaságot) csak akkor lehet megvalósítani, ha az egyes országok felreteszik gyűlölségüket és becsületet, békés, jószándékkal viselhetnek egymás iránt. Más szóval *a gazdasági bajok orvoslása elsősorban erkölcsi kérdés* és sikere elsősorban attól függ, hogy mennyi igazi jóakarát és méltányosságot lakik a szivekben?

Mialatt Európa és Amerika a világ-gazdasági konferencia előkészületeivel foglalkozik, azalatt Ázsiában úgy látszik megszűnik a kínai-japán háború. Oroszország u. i. ki akarta használni ezt a háborút arra, hogy Kínából ő is elfoglaljon egy darabot. Ezt Japán nem tűrheti és Oroszország ellen fordítja csapatait.

Hazánkban a tavasz jöttével a vezetőségek mindent megtesznek, hogy az idegenforgalmat fokozzák s így pénz kerüljön be az országba és mindenféle foglalkozási ág is keresethez jusson. Ezt a célt a május 6-án megnyílt Nemzetközi Vásár is szolgálja.

Mindezekre az eseményekre vonatkozó részletes újsághíradásokat alább közöljük:

Az olasz-amerikai megegyezés új helyzetet teremtett. Amikor kiderült, hogy Anglia és Franciaország igen súlyos feltételekhez köti a vámfegyverszünet kötésére irányuló amerikai indítványt, amerikai körökben a pesszimizmus ütötte fel a fejét. Kijelentették, hogy a

londoni világgazdasági konferencia kilátásai a lehető legrosszabbak s Anglia és Franciaország nyilván a világháború folytatásával kíván nyomást gyakorolni Amerikára abban az irányban, hogy engedékenyebb magatartást tanúsítson a háborús adósságok kérdésében. Annál érdekesebb, hogy ez a hangulat most teljesen eltűnt Amerikában és valóságos harci láznak adta át a helyét. Általános vélekedés szerint Rooseveltt ellenakciót indított és sakkhúzásának lényege az, hogy az angol-francia hatás ellensúlyozására kereskedelmi könnyítéseket szándékozik adni Olaszországnak és Németországnak. Bizonyos körökben éppenséggel úgy vélekednek, hogy Amerika ezzel a lépésével az aktív európai politika terére lép s a politikája abban fog állani, hogy baráti kapcsolatokot épít ki Olaszországgal és Németországgal.

Roosevelt új európai politikájának lényeges szimpotója gyanánt értékeli azt a közös nyilatkozatot, amelyet Roosevelt és Jung olasz pénzügyminiszter adott ki szombaton, az olasz-amerikai tanácskozások befejeztével. A nyilatkozat szerint az amerikai-olasz eszmecsere során, amely kiterjedt mindazokra a gazdasági problémákra, amik előreláthatólag tárgyalásra kerülnek a londoni konferencián, teljes megegyezés jött létre. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a londoni konferencia csak abban az esetben kezdheti meg a munkáját a siker kilátásával, ha annak előfeltétele, a vámfegyverszünet, létrejött. A nyilatkozat azután sikraszáll az aranyalapon stabilizált valuták mellett.

Roosevelt (Amerika) és Jung (Olaszország) megegyeztek.

Roosevelt elnök és Jung olasz pénzügyminiszter megbeszélései — mint washingtoni távirat hírül adja — véget ért. A tanácskozások végeztével közös nyilatkozatot adtak ki, amely a következőket mondja:

Mélységes meglepéssel állapítottuk meg nézetünk feltűnő hasonlóságát a világ nehézségei tekintetében. A világ rendkívül súlyos válsággal küzd és a rendes élet csak akkor térhet vissza, ha a világgazdasági értekezlet sikerrel jár és haladéktalanul határozhat. A feladat

olyan bonyolult és nehéz, hogy csak akkor várható siker, ha valamennyi nemzet a legfőszintűbben kívánja, hogy az értekezlet eredménnyel járjon. A másik eshetőség a gazdasági háború kiéleződése volna, amelyet pedig az összes nemzeteknek közös erőfeszítéssel kell elhárítani. Megegyeztünk abban, hogy a politikai nyugalom a gazdasági szilárdulás lényegese előfeltétele. A gazdasági leszerelés csak olyan világban hajtható végre, amelyben katonai leszerelés is lehetséges. Vámtarifa fegyverszünetre és valamennyi kereskedelmi akadály elhárítására van szükség. Abban is megegyeztünk, hogy helyre kell állítani az egész világon a szilárd csereértékmerőt és hogy ez csak az arany lehet.

London lázasan készül a gazdasági világkonferenciára. Sir Maurice Hankey, a Titkos Tanács titkára megbízást kapott a londoni gazdasági világértekezlet előkészítésének vezetésére. Az értekezleten 62 nemzet vesz részt. A küldöttségek létszámát a szakértőkkel, titkársággal és segédszeméllyel együtt 1500 személyre, a kiküldendő újságírók számát pedig 500-ra becsülik; ennek az óriási vendégeregnek szállodaszámlája az eddigi számítások szerint meg fogja haladni a 720.000 fontot.

Az értekezlet színhelyéül berendezendő földtani múzeumban a postahivatal széleskörű előkészületeket tesz. Nagyszámú külön telefon-, táviró- és távnyomógépet állítanak fel, amelyek a világ legnagyobb telefonközpontjába, a minap üzembehelyezett tizenegyemeletes Faraday-palotába vezetnek. Itt 200 kisegítő kezelőnőt fognak alkalmazni, akik a fontosabb idegen országok nyelvén beszélnek.

A Népszövetség genfi főtitkársága szétküldte a meghívókat a világgazdasági értekezletre, amelyet június 12-én 12 órakor a londoni földtani múzeumban nyitnak meg. A meghívókat 66 államhoz, köztük a Népszövetség nyolc tanács-tag-államához küldték el. A meghívóban tudtul adják, hogy Norman Davis, az Egyesült Államok képviselője, az értekezlet megnyitó ülésén vámfegyverszünetet javasol. A megkötendő egyezményben valamennyi állam kötelezi magát, hogy a vámfegyverszünet tartama alatt nem vezet be új vámokat, vagy a fennálló vámokat nem emeli érezhető módon. Az egyezmény továbbá kiterjed arra is, hogy a behozatali korlátozásokat ne szaporítsák és hogy azokat ne élezzék ki jobban. Végül a kormányok kötelezettséget vállalnak arra, hogy a kiviteli ipart sem közvetlenül, sem közvetve nem támogatják és sem a dömpinget, sem ehhez hasonló intézkedést kedvezményben ne részesítsenek.

Schacht Németország egyik vezérférfia megérkezett Amerikába és bizakodóan nyilatkozott. Schacht dr-t, a Német Birodalmi Bank elnökét, amikor a kora reggeli órákban a H: paggözösön megérkezett, a newyorki városi fogadóbizottság üdvözölte. Schacht a sajtó megjelent képviselőinek szívélyes köszönetet mondott a barátságos fogadtatásért és kijelentette, hogy Németország örömmel fogadta Roosevelt elnök meghívását, hogy vegyen részt a világgazdasági értekezletet előkészítő, nem kötelező erejű megbeszéléseken. Schacht ezután ezeket mondta:

— Hitler Adolf birodalmi kancellártól különösen szívélyes üdvözlöt hozok Roosevelt elnöknek, aki a gazdasági világgkérdéseket olyan bátran és ügyesen fogta meg, hogy ezzel a birodalmi kancellárban a legnagyobb csodálatot keltette.

Schacht kijelentette továbbá, hogy a világproblémák körül tizenöt esztendőig folytatott hiábavaló küzdel-

mek után ez alkalommal lehet először reményteljesen tekinteni a további fejlemények elé.

Schacht dr útközben rádióbeszédet mondott. A rádióbeszédet valamennyi amerikai adóállomás közvetítette.

Kijelentette, hogy miután Amerika megragadta a kezdeményezést a világválság leküzdésére, feltámadt a remény, hogy előrehaladás történik az általános depresszió leküzdése terén. Sokan helytelenül ítélik meg a helyzetet, amikor gazdasági okokra vezetik vissza a világválságot. *A válság nem gazdasági, hanem erkölcsi jellegű.* Akkor következik be majd javulás a gazdasági életben, amikor a világ lemond a háborúban legyőzött népek további elnyomásáról.

— Nem a tüneteket kell gyógyítani, — folytatta Schacht dr —, hanem az okokat kell megszüntetni. A pénzgység megváltoztatása, vámtarifa-rendszabályok és hasonló dolgok még nem elegendők a gazdasági élet megjavítására. Csak két út áll nyitva a világ számára: a gazdasági elszigetelődés útja, — amely a létszínvonal általános csökkentésére vezet, — vagy a nemzetközi együttműködés új piacok megnyitására.

Japán a kínai harctérről sietve szállítja csapatait a szovjet-határra. Keletázsia az ázsiaiaké. A British United Press szerint a kínai hadügyminisztérium feltűnésteltető nyilatkozatot tett közzé. E szerint a hadügyminisztérium feltétlenül hitelt érdemlő, bizalmas értesülés alapján jelenti, hogy Japán és a Szovjet között a feszültség annyira kiéleződött, hogy bármely pillanatban várható a fegyveres összeütközés. A japán hadsereg egy hadosztályát és nagymennyiségű hadianyagot szállítottak át Észak-Mandszuriába, míg a szovjetunió tizenkét hadosztályt és háromszáz repülőgépet vont össze Vladivosztojk, Csita, Chabarovszk és Pogranicsnája körül.

Az Észak-Kinából visszavonuló japán csapatok által kiürített területeket a kínaiak fokozatosan megszállják.

A Daily Express szerint rövidesen várható a békekötés Kína és Japán között a sárga faj Monroe-elve alapján. Észak-Kína és Mandzsúria között katonamentes határvetést állapítanak meg, Kína elismeri a független Mandzsuriát, amellyel kereskedelmi szerződést köt. A kínaiak bevándorlását a legszigorúbban korlátozzák. A két ország közti határ a Nagy Fal lesz, úgy hogy Kína Jehol tartományról is lemond. A japán haditengerészet örökösdi majd a kínai kikötők biztonsága felett abból a célból, hogy biztosítsa a sárga fajok kizárólagos uralmát a Messze-Keleten, a fehér fajok teljes kizárásával.

Csang-Kai-Sek tábornok, aki hir szerint részvesz a béketárgyalásokban, állítólag kijelentette, hogy csak a Japánnal és Mandsukuoval kötendő tartós béke állíthatja helyre Kína jólétét. Csang-Kai-Sek meg van győződve arról, hogy orosz segítség nélkül sohasem foglalhatják vissza Mandzsuriát, már pedig a kínai vezető tábornokok a leghatározottabban ellenzik a szovjettel való szövetséget.

Konta Sándor meghalt. Az amerikai magyarság egyik legkitűnőbb vezéralakjának halálhírét hozza a táviró. Konta Sándor hetven esztendősen meghalt. Egyike volt azoknak, akik fáradhatatlanul dolgoztak külföldön a magyar ügyért. Konta Sándor évtizedekkel azelőtt vándorolt ki Amerikába, mint fiatal újságíró. Az új világban hamarosan érvényesült. Feleségül vette a sörpalack- király özvegyét és a gyár irányításával foglalkozott. Később magyarányú bankárműködést folytatott. Irodája Newyork legelőkelőbb negyedében óriási forgalmat bonyolított le és egyszermsind középpontja volt az amerikai magyarok minden megmozdulásának. Életének utolsó éveiben visszavonult az üzleti élettől és ki-

zárólag a magyar egyesületek irányításának élt. Izzó hazafiságától vezérelve, nagyjelentőségű mozgalmat fejtett ki a trianoni béke revíziójáért. Ugyyszólván halála utolsó percéig kitartással dolgozott. Halálának híre az amerikai magyarság körében mélyeség részvétet keltett.

Csak fehérköpenyes patikustól fogadjunk el gyógyszereket. Hétfőn lép életbe a belügyminiszternek az a rendelete, amely a gyógyszerárakban alkalmazott személyzet működési körét közegészségügyi szempontból szabályozza. Az új rendelkezés szerint gyógyszereknek készítését, árusítását és kiszolgáltatását ezután kizárólag gyógyszereszi képesítéssel rendelkező alkalmazottak végezhetik. Hogy a rendelkezés betartása a közönség által is ellenőrizhető legyen, a nem gyógyszereszi képesítésű technikai személyzet a gyógyszerészeketől való megkülönböztetés végett foglalkozás ideje alatt színes munkaköpenyt köteles viselni és a gyógyszerészár kiszolgáltató helyiségekben nem tartózkodhatik.

Fehér köpenyt kizárólag gyógyszerészek használhatnak. A gyógyszerészeti pénztárosnők nem kötelesek munkaköpenyt hordani, azonban pénzkezelésen kívül semmiféle más munkát nem végezhetnek. A rendelet végül szabályozza a gyógyszereszi képesítéssel nem rendelkező technikák foglalkoztatási körét, mely szerint azok a gyógyszerészeti laboratóriumban is csak olyan munkakört tölthetnek be, amely gyógyszereszi szakmunkának nem tekinthető (pl: teák, kenőcsök, különlegeségek csomagolása).

Az Okleveles Gyógyszerészek Országos Egyesülete felkéri a gyógyszereszekre és egyéb gyógyszerészeti cikkekre rászoruló közönséget, hogy egyrészt saját érdekében, közegészségügyi szempontból, másrészt a gyógyszereszi pályán fennálló óriási arányú munkanélküliség levezetése miatt, gyógyszereit és egyéb szükségleteit kizárólag a fehérköpenyes gyógyszerészekkel engedje elkészíttetni, illetve kiszolgáltatni. A rendelet ugyanis büntetéseket helyez kilátásba, akik az új gyógyszerészeti munkarendet nem tartják be.

Az 1933. évi Budapesti Nemzetközi Vásár. A Budapesti Nemzetközi Vásárról adunk az alábbiakban seregszemlét: a magyar ipar és kereskedelem diadalmas eseményéről, amely május 6-tól 15-ig zajlik le a Városligetben, az Iparcsarnokban és az azt környező, immár 16.000 négyzetméternyire növekedett területen, ahol 300 szakmában 1300 kiállító mutatja be produktumait. Ezek az imponáló számok azt jelentik, hogy a vásár méreteiben ebben az esztendőben túlszárnyalta minden elődjét s nagyobb és gazdagabb az 1930. évben rendezett jubileumi vásárnál is.

Hogy a gazdasági élet minden nehézségének közepette ez az eredmény létrejöhetett, a magyar ipar és kereskedelem életrealitásának olyan beszédes bizonyítéka, amely örömmel és büszkeséggel tölthet el mindenkit.

A vásár terjedelmének megnövekedésével együtt szép fejlődés mutatkozik az új építményekben, a berendezkedésben és a művészi ízlésben is és a magyar ipar nagy felvonulása mellett külön érdekességet jelentenek a részben új, részben kifejlesztett csoportok és külön akciók.

Közel 20 külön kiállítást is mutat be az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. Érdekes kísérletet valósított meg a május 6-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége. Arra törekedett, hogy a vásár keretében ne csak a kereskedő- és iparostársadalmat érdeklő gyáripari cikkeket, hanem olyan csoportokat is vonultasson fel, amelyek a vidéki és városi lakosság

minden egyes rétegét egyaránt érdekelhetik. A közel 20 különböző ilyen árucsoport és kiállítás közül talán a legérdekesebbnek az építőipari bemutató keretébe foglalt külön akció ígérkezik.

Méreteiben a legnagyobb ezek közül a mintafalvak és mintatanyák bemutatója. Ez a kiállítás nemcsak modellekből és tervrajzokból, hanem egy valódi építőanyagokból és a való életnek megfelelő méretekben felállított mintatanyából áll. Ott találjuk a gazda lakóházát, az istállókkal, szérűkkel, az udvar minden tartozékával — mintaszerű kiállításban, amelyből minden gazda megláthatja azt, hogyan építkezzék, mivel egészítse ki eddigi gazdasági épületeit és udvarát s megtanulhatja egyben azt is, milyen újításokat, egyszerűsítéseket nyújt e téren az ipar oly olcsó áron, amely kifizetődővé teszi az új beruházást.

A vásár építőipari csoportjának egyik-másik érdekessége az újszerű, olcsó és mégis minden modern igénynek megfelelő családi házak bemutatója. A vásár vezetősége itt elsősorban azokon akart segíteni, akik a vidéken is ma már zsúfolt városok forgatagából a nyugodalmas és egészségesebb városszélekre akarnak telepedni. E csoport egyik része azt is bemutatja, miképpen hasznosíthatjuk a városszéli épületekhez tartozó kertek s udvarokat. A baromfi- és apróállattenyésztés, a gyümölcsstermelés, a zöldség és veteményes kertek minden csínját-binját ebben a csoportban ismerheti meg a látogató.

Igen tanulságos az épületek belső berendezését bemutató kiállítás is.

Érdekes az Alföld öntözésének és fásításának lehetőségeit, valamint közgazdasági hasznát bemutató csoport, amely értékes tanulsággal fog szolgálni mindenki számára, aki gazdaságának értékét helyes öntözőfelszereléssel, vagy új fásítással kívánja emelni. Ezt a csoportot egyébként a Duna-Tisza csatorna tervei egészítik ki.

Csak természetes, hogy az általános építőipari kiállítás keretében bemutatásra kerülnek maguk az építőipari anyagok, valamint mindazok az újítások is, amelyekkel a modern építőipar az utolsó években szolgált.

Tízezer külföldi látogató volt vasárnap Budapesten. Április utolsó vasárnapján az ünnepi idegenforgalomra emlékeztető sűrűs-forgás volt Budapesten. A gyönyörű verőfényes vasárnapra az idegenforgalmi hivatal kimutatása szerint több, mint tízezer külföldi érkezett Magyarországra. Az idegenek hatalmas csoportokban járták be a várost. Bécsből két különvonaton 1700 osztrák jött. 1200 turistát hozott egy gráci vonat, míg 850 látogató érkezett a bécsi hajóval. A vonatok az osztrák-magyar mérkőzésre szállították az osztrák „drukkereket”. A mérkőzésen több mint háromezer osztrák látogató vett részt. A vámhivatal megállapítása szerint szombaton és vasárnap 750 külföldi automobil és mótorkerékpár érkezett Budapestre.

Az idegenforgalmi iparnak nagy napja volt. Az összes szállodák és penziók zsúfolásig megteltek. A főváros idegenforgalmi hivatala állandó inspekción tartott, úgy az irodájában, mint a pályaudvarokon. Akik nem fértek el a szállodákban, azok számára rövid időn belül szereztek lakást. Az idegenforgalmi propagandának gyönyörű eredménye a külföldiek tömeges látogatása, amely a jövőben remélhetőleg még emelkedni is fog. A külföldiek elragadtatással szemlélték a májusi díszbe öltözött főváros szépségeit. Örömmel állapítottuk meg, hogy a szállodások és vendéglősök a nagy kereslet el-

lenére sem emelték fel áraikat, a kedvező idegenforgalmi konjunktúrát senki sem használta ki a külföldiek elriasztására. Különben is a hatóságok gondoskodtak arról, hogy ez ne történhessék meg, mivel az árakat előre maxímálták.

A budai hegyeket már a kora hajnalban ellepték a turisták és kirándulók ezrei, a külföldi autók hosszú sorokban robogtak végig a gyönyörű utakon. A zöldvendéglők zsúfolásig megteltek. A Dunán is mozgalmas élet uralkodott. A római part mentén száz és száz csónak nyüzsgött a vizen.

— **Humoros rádió-bemondások a nemzetközi vásáron.** — A Nemzetközi Vásár egyik legmulatságosabb része az a sátor, ahonnan a vásár látogatói a rádió útján üzenhetnek hozzátartozóiknak, ismerőseiknek. Tekintettel arra, hogy hosszabb szónoklatokat nem lehet tartani, tehát mindenki igyekszik előre megfogalmazni távirati stílusban, természetesen a humor, a vidámság jegyében mindazt, amit hazaüzenivalónak talál.

Sokan nevettek azon, hogy amikor a szpiker bejelentette a vásáron, hogy most K. Kálmán ügyvéd üzen a feleségének, erre a fiskális a következő kedélyes mondatot zengte a világűrbe:

— Drága feleségem, ez az első alkalom, hogy én beszélek és te hallgatsz.

Egy Pista nevű úr pedig a vásár borkostolója közben bizony kissé emelkedett hangulathoz jutott és közben a napon lesült a bőre, mert ezt üzente közvetlen hangon Nyiregyháza lakó szüleinek:

— Apám, anyám, itt van a Pista, kívül leégve belül elázva!

Egy szőke szemüveges német úr pedig ezt zengte a mikrofon előtt:

— Kedves Grethe. Ha nem válaszolsz most rögtön, hogy szeretsz, akkor egy szép magyar kislányt veszek feleségül.

A szőke szemüveges német úrnak annyival is inkább nagyobb sikere volt, mert mihelyt meghallották körülötte a leányok a bemondást, ezzel tödultak hozzá:

— Kedves uram! Most szaván fogjuk. A Grethe nem válaszolt. Vegyen el bennünket feleségül.

Erre a német úr így vágta ki magát:

— Hölgyeim, mihelyt mutatnak egy olyan magyar törvényt, amely megengedi, hogy valamennyiőket egyszerre elvehetem feleségül, rögtön megteszem. De addig kérek egy kis türelmet.

Egyébként a szerelmi vallomások roppant gyakoriak a nemzetközi vásár rádiójában.

Egy fiatalember például így kiáltott be lelkesen a mikrofonba:

— Kedves Mariska, remélem, most nem tudja elfordítani a fejét, amikor közlöm magával, hogy szeretem. Ha hazamegyek, kérem, adja meg a választ.

Egy szépcarcú gazdaleány pedig imigyen szólott:

— „Varga Örszébét, most elmondom, bekiáltom a világba, hogy szeretlek.“

TÁRSASÁGBAN.

Ki tudja, hogy mit regélek,
Hisz' mondani mit sem tudok...
Magányomban szól az ének,
Hisz' hallgatok csak, hallgatok...

A szívemben él a lélek.

— Egyedül hát nem is vagyok! —

Neki mindent elbeszéltek

S az ő szavára hallgatok.

R. M.

Az állatvilágról.

Goethe, a németek nagy költője egyúttal természet-tudós is volt. Nagy felfedezéseit élete korában nem akarta elfogadni a világ, ma azonban már köztudatba ment át nagyrésztük. Goethe a növényvilággal és a színekkel foglalkozott legtöbbet, de azért figyelme az időjárásstanra és az állatvilágra is kiterjedt. Halála után több tudós folytatta Goethe szellemében a természettudomány művelését, ezek között a legnevezetesebb Steiner Rudolf. Steiner szerint, ha az állatvilágot összehasonlítjuk az emberrel, akkor az tűnik fel nekünk, hogy az egyes állatfajoknál mindig egy testrész vagy egy szerv különösen fejlett. Jobban fejlett s aránylag nagyobb szerepet tölt be, mint a többi testrészek vagy szervek. Így a zsiráfnak aránytalanul nagy a nyaka. Az oroszlánnak és fajtársainak a mell részei különösen fejlettek. (Tüdő, szív.) A tinta-hal nem más, mint egy fej, minden más testrésze egészen vissza van fejlődve. A tehén és a szarvasmarhák testében túlteng a gyomor és bélrendszer. Hisz' tudjuk, hogy nekik négy gyomruk van és a rendes gyomorműködésen felül kérődznek is és újra emésztenek. A táplálék feldolgozása tehát hosszú folyamat náluk. Ezzel szemben a madaraknál a gyomor-bélrendszer igen csekély, az emésztés egész rövid folyamat. A madaraknál is legfontosabb szerv a fej. A lovak testrészei közül a lábak nagyfontosságúak.

Így végig mehetünk az egész állatvilágon s látni fogjuk, hogy az egyes testrészek egy állatnál sincsenek egymással egyforma arányban fejlődve, hanem egy mindig aránytalanul nagyobb és fejlettebb, mint a többi.

Az embernél nem így van. Az embernél — az ép, egészséges embert számítva — az egyes testrészek, mindig arányosak egymáshoz. Ha tehát az embernél valamelyik szerv, vagy testrész meg van nagyobbodva, akkor valamilyen betegség lép fel, nem pedig egy új emberi faj keletkezik. (PI: a nagy fej rendszeren vízfejűséget jelent. A szív, tüdő stb. nagysága: szívtágulást, tüdőtágulást. A máj nagysága: máj megnagyobbodást stb. Csupa beteges elváltozás ez.)

Ez az éles különbség az állati fajok és az ember között áthidalhatatlan. Nem igaz tehát az, hogy az ember csak egy magasabb fajta állat. Nem! — az ember egy egészen más fajta lény, mint az állat!

Az egyes testrészek az irodalomban egyes erkölcsi és szellemi tulajdonságokat is szoktak jelképezni. PI a fej az okosságot, a szív a jóságot, a máj a rosszaságot. (Rossz májú ember.) Így az állatvilágot jelképesen, mese-szerűen fel lehet használni emberi érzések és emberi küzdelmek kifejezésére is. Az oroszán az emberi bátorszíviűséget jelképezheti, a sas, mint a fej jelképe: az emberi szellemet és így tovább.

Az alábbi kis állattörténet is olyasmit juttat kifejezésre, amiből mi emberek is sokat tanulhatunk, ha van szívünk hozzá:

A fehér hörcsög. Egy herceg vadászat alkalmával üldözőbe vett az iszapos árokparton egy hörcsögöt. Amikor az állat az árok partjához érkezett, ahelyett, hogy keresztülment volna, szűkülve a földre vetette magát.

Meglepetten nézte a herceg a kinlódó állatot és nem őszte meg. Kérdésére az öreg vadász megmagyarázta a hörcsög különös viselkedését. Ennek az állatnak saját-sága, hogy fehér szőrzetét semmiképpen sem akarja beszennyezni, inkább meghal. A herceget nagyon meghatotta ez a magyarázat. Magával vitte a kis állatot, mely egészen szelíd volt. Ettől kezdve a címerén a fehér hörcsög volt.

Az okatlan állat nekünk is prédikálhat: inkább haljunk meg, minthogy fehér ruhánkat beszennyezzük.

Fővárosi hírek.

Helyreállítják a belvárosi templomot. (A *Buda-pesti Hírlap* közleménye.) „A dunaparti Erzsébet-emplékmű környezetének rendezése alkalmából sor került a belvárosi Nagyboldogasszony-templom külsejét övező, földszintes toldalékok lebontására. A nagyrészen cipészek és szatócsok által bérelt, XVIII. századi építmények eltakarítása után előtűntek a régi templom egykori falai. Hallatlanul értékes fölfedezésre jutottak. Kitént, hogy a belvárosi templom egyike volt a régi Magyarország leg-gazdagabban kiképezett csúcsíves egyházainak. Falai mind faragott kövekből épültek, oldalait pedig támasztópillérek közé iktatott, mérműves ablakok és remekbe készült kapuk díszítettek. Két csodálatos finomságú kapukeretet hámoztak ki a homlokzathoz, melyek az egykori északi és déli bejáratot alkották. Mindkét kapu, a XV. század második felében, vagy a XVI. század elején jött létre, míg magát az eredetileg román egyházat Zsigmond királyunk alatt építették át. A kapukhoz gyönyörű előcsarnokok vezettek, melyek teljesen elpusztultak, de a déli előcsarnok boltozatának vállkövei és a kapu mellett lévő, számráthátes fülkék, az egykori kolduspadokkal, elkerültek. A déli kapu ikerbejárat volt. A kapu fölötti díszek elpusztultak, viszont a kereteknek rendkívül gazdagon tagolt díszei annyira épen kerültek elő a homlokzathoz, hogy mind a kettő könnyen helyreállítható.

Borzasztó az a pusztítás, amit a századok ezen a templomon véghezvittek. Nem volt elég a sok háború, ostrom, tűzvész, a legnagyobb vandálságot a XVIII. századi építésszek követték el. Nyílásokat befalaztak, finom faragványokat közönséges ablakokkal vágtak át, a terméskő-falat bevakolták, mindent eltüntettek, ami a régi idők stílusára, gazdagságára emlékeztetett.

Az 1200. év körül épült templom a jáki templomhoz hasonló, háromhajós, kéttornyos, három szentlélyel ellátott bazilika volt. A déli torony belsejében máig fennmaradtak az ősi román torony egyes részletei. Később öthajós, hatalmas egyházzá alakították át. Ekkor elveszítette az északi tornyát, de a nyolcszögletű déli tornyot díszesen kiépítették. A támpillérek maradványai az oldalhajókák boltívei fölött ma is megvannak. A XVIII. század teljesen kivetkőztette a templomot eredeti alakjából. Még a szentélyben is befalazták az ablakok alsó felét és mérműveit eltávolították. Most a templom szentélyét kívülről teljesen a régi alakjában fogják visszavarázsolni. Lekaparják a terméskőhomlokzatról a későbbi vakolatot és a régi nagy mérműves ablakokat eredeti méretükben állítják vissza. A mostani hajó külsején a régi csúcsíves maradványok, különösen a két gyönyörű kapu szintén eredeti szépségükben fognak érvényesülni.

Az értékes fölfedezéssel kapcsolatban természetesen változást szenved az Eskü-út kiszélesítésének terve is. Most már nem lehet az útvonalat teljesen a templom teste mellett vezetni. Ha annakidején tudták volna, hogy mi rejlik a dísztelen, homlokzat mögött, nem ide építették volna az Erzsébet-hidat sem, hanem a templomtól északra. Sajnos, ezeket a hibákat ma már nem lehet jóvátenni, alkalmazkodni kell a mostani helyzethez. Az Eskü-út kérdését úgy kell megoldani, hogy a régi műemlék föltárt szépségei kellően érvényre jussanak. Ha másképpen nem lehet, úgy aknákat, vagy üveglapokból épített járdát kell alkalmazni az Eskü-út kiszélesítésénél. Itt nincs helye a szűkkeblűségnek, mert egyik legnevezete-

sebb műemlékünkéről van szó. Természetesen nem gondolunk óriási összegeket fölemészítő újjáépítésekre, hanem csak tapintatos, műértő munkára, mely híven megőrzi a régi értékeket és ezek hatását nem nyomja el hamis kiegészítésekkel.

Meg kell őriznünk a belvárosi templom ősi faragványait, amelyek régi városi műveltségünk fejlettségét bizonyítják.

Minden tizedik lakásból költözködtek május elsején. Megirtuk, hogy az idei május elsején soha nem tapasztalt méretű költözködésre számítottak Budapesten. Már április utolsó hetében megkezdődött a hurcolkodás. Szombaton feltűnő nagy számmal jelentek meg a bútorszállító-kocsik a város utcáin; hétfőn pedig már kora hajnalban benépesedtek az utcák. Majdnem minden ház előtt ott álltak a bútorszállító-kocsik. A hatalmas zárt vagonoktól kezdve a kis targoncáig, mindenféle járművön hordták az emberek holmijukat az új lakásba. Budapesten 250.000 lakás van. A szállítók kimutatása szerint majdnem minden tizedik lakásból hurcolkodtak. A kisebb modern lakások felé fordult ebben az évnyegyedben az érdeklődés.

A budapesti fuvarosok egyesületében a következőket mondták:

— E pillanatban nem tudjuk magunk se megállapítani a költözködések számát. Annyi tény, hogy minden fogatot és erre alkalmas embert munkába állítottunk. Kora hajnaltól késő estig dolgozunk. A közönség, sajnos csak az utolsó pillanatban keres magának szállítót és így aztán előfordul, hogy nem tudjuk kielégíteni az igényeket. A torlódások miatt úgyszólván sok kellemetlenség keletkezett. Igen sok olyan eset volt, hogy az új lakó bútorszállítói megjelentek a helyszínen, de a lakás még nem volt kiürítve. A bútorszállítóknak nem volt mit tenniük, meg kellett várni, míg a régi lakó kihurcolkodik. Ennek következtében nem tudták ellátni az aznapra vállalt kötelezettségeiket, ami megint csak újabb bonyodal-maknak lett a kútforrása. Egész nap cseng a szállítóknál a telefon, az ügyfelek türelmetlenkednek, de az ilyen esetekben nem tudunk segíteni.

Arra a kérdésünkre, hogy mennyire becsülik a hurcolkodások számát, a következő választ kaptuk:

— E pillanatban ezt még nem lehet tudni. Annyi bizonyos, hogy a hurcolkodások száma a húszezer körül mozog. Még soha ilyen nagy forgalmat nem tapasztaltunk.

A kapukon keresztül napvilágra kerülnek a lakások titkai. A háziasszony sápadozva szemléli a szekrények vakmerő húzogatóját, emelgetését; a szállítók nem túlságosan kiméletesek. Sietni kell, sokan várnak s ennek az oka az, hogy az idei hurcolkodásnál sokkal több a törés mint máskor.

Egy szállítási szakember következőkben foglalta össze véleményét:

Évről-évre silányabb minőségű bútorokat szállítunk. Természetesen, így több a törés. Vannak ügyfeleink, akik minden évben hurcolkodnak. Ahogy mi látjuk a dolgot, valószínű, hogy a költözködési áramlat csak nyolc-tíz nap múlva fejeződik be.

Hetenként átlagosan kétszázhuszezer utas-többletet hozott a küsszakaszjegyrendszer. Sipőcz Jenő dr polgármester most hozta nyilvánosságra a székesfőváros közgazgatásának április havi működéséről szóló jelentését. A zugligeti villamos vasút ügynevezett halálkanyar átépítésére vonatkozó tervek már elkészültek. A BSzKRT bevétele az elmúlt hónapban a megelőző év áprilisához viszonyítva, 8 százalékos csökkenést mutatott,

az autóbusz bevétele pedig 7 százalékkal esett vissza. A kisszakasz bevezetése átlagosan hetenként 220.000 utastöbbletet eredményezett. A szociálpolitikai ügyosztály működésével kapcsolatosan megemlíti a jelentés, hogy 89.178 munkanélküli volt április elsején a fővárosban. Ebből mintegy 56,5 százalék szorult segélyre.

Május elsejétől a pályaudvarokon egyik napon a kék, másik napon csak a szürke taxik teljesítenek szolgálatot. A taxivállalatok között újból fellángolt az elégedetlenkedés. A kistaxisok régen küzdenek a közös standokért, de ez a törekvésük mideddig nem járt eredménnyel. A pályaudvarok előtt állandó taxibotrányok vannak, amelyeknek a főkapitány azzal akar véget vetni, hogy megszünteti a konkurencia lehetőségét. Május elsejétől a pályaudvarok előtt nem állhatnak fel az összes taxik, hanem egyik napon csak a szürke, másik napon csak a kék taxik lehetnek üzemben. A vállalatokat meglepte ez a rendelkezés és lépéseket tettek, hogy a főkapitány vonja vissza rendeletét. A mai napig nem történt meg a rendelet visszavonása.

Megnyílt az első magyar barlangkiállítás. Nagyszámú közönség előtt nyitották meg az Egyetemi Turista Egyesület rendezésében, Cholnoky Jenő védnöksége alatt, az első magyar barlangkiállítást a Nemzeti Múzeum állattárának Baross-utcai épületében.

Kessler Hubert, a barlangkutató szakosztály elnökének bevezető szavai után Cholnoky Jenő dr. megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a magyar barlangkutatás az utóbbi években milyen hatalmas lendülettel indult meg, de az igazi munka még hátra van. A barlangok földrajzi, ősrégészeti szempontból rendkívül érdekesek és azonkívül a turistaság és az idegenforgalom szempontjából igen fontos természeti kincsek. Tanulmányozásuk és feltárásuk azonban csak úgy folytatható, ha a közvélemény a kutatók támogatására siet.

Kessler Hubert kalauzolta végig azokat, akik érdeklődtek a kiállítás iránt.

— Arra akarunk rámutatni — mondja —, hogy nemcsak tudományos, de idegenforgalmi szempontból is milyen nagyjelentőségű a barlangkutatás. Az aggteleki cseppkőbarlang például a világ legnagyobb cseppkőbarlangja, idegenforgalmi szempontból mégis súlyosan hátrányos helyzetben van. Gondoljunk csak arra, hogy a postumiái cseppkőbarlangnak például évi százötvenezer látogatója van, ami 1.500.000 pengő jövedelmet jelent, ugyanakkor az aggteleki cseppkőbarlangnak mindössze háromezer látogatója van és ez csupán négyezer pengő bevételt hoz. Igaz, hogy Postumiában hatalmas épület, szálloda fogadja a látogatókat, ugyanakkor az aggteleki cseppkőbarlangnak egy roskadozó vályogháza van, ami igazán nem alkalmas az idegenforgalom föllendítésére. Nálunk, sajnos, még nem ismerték föl a barlangoknak a jelentőségét idegenforgalmi szempontból s ez a magyarázata annak is, hogy alig találunk illetékes hatósági szervet, ahová ilyen ügyben fordulhatunk.

A kiállítás termében köröskörül érdekes képekben láthatjuk a magyar barlangok gyönyörködötető képeit.

Az egyik képen láthatjuk, amint a zalatapolcai barlang húsfokos meleg vizében emberek fürödnek.

Majd így folytatta Kessler Hubert:

— Kevesen tudják, hogy Hűvösvölgy mellett olyan barlangot fedeztünk fel, amelyben több ezer mázsás foszfátfordó van. Tudvalevően a szuperfoszfát alkalmas műtrágya előállítására. Eddig a foszfátot külföldről voltunk kénytelenek behozni, de amennyiben ezt a barlangot felhasználják a foszfát kiányászására, úgy nem kell többé külföldről hozni be a foszfátot.

A kiállítási teremben láthatjuk azokat a kötélhágcsókat is, amelyeknek segítségével a bátor barlangkutatók leereszkednek a hatalmas barlangmélyedésbe. Hadik gróf birtokán például találtak egy százhárom méter mély függőleges barlangot, amelybe harminc méter mélységbe ereszkedtek le a kötélhágcsó segítségével.

Érdekes, akik kötélhágcsón mennek le a mélységbe, acél sisakot viselnek a fejükön, nehogy esetleg lezúduló kötőmegek sérülést okozzanak.

A konyhakert kihasználása.*

Ahhoz, hogy jövedelmet érjen el, a mai viszonyok között kell, hogy a konyhakertész is okszerűen gazdálkodva minden talpalatnyi földjét kihasználja. Nem árt tehát, ha növényi természetű ügy rendezi be, hogy ezek a talaj kihasználásához hozzásegítsék. De még a házi konyhakertek ilyen természetű kihasználása is megszemlénően fokozza a konyhakert értékét. Az okszerű beosztás tehát nemcsak a hivatásos konyhakertészek fegyvere.

Az okszerű kihasználás leghamarább köztesterményekkel érhető el, mégpedig az elő-, köztes és utóterményekkel, miként arra a következő kombinációk rávilágítanak.

Bab közé előterményül lehet használni labodát, utóterményül pedig bimbóskelt. A laboda helyett lehet salátát, retket is használni. A bimbóskel helyett pedig késői kelkáposztát, fehér és piros fejeskáposztát. A babot nem kell tövestül kitépni, hanem a szárat levágni és a nitrogényűjtő gyökereket beforgatni. Ezzel egyuttal trágyáztunk is.

Korai sárgarépa után pórét lehet ültetni. A répa után a pórét fel lehet tölteni. A sárgarépával lehet fejesalátát ültetni, vagy ehelyett metélősalátát vagy retket. A metélősaláta, sajnos nálunk még eléggé elterjedve nincs, holott megérdemelné a nagyobb figyelmet.

Hagymával lehet retket és májústól fejessalátát, korai kalarábét retkekkel és zellerrel nevelni, vagy retek helyett metélősalátát és korai kalarábé helyett fejessalátát.

Márciustól április végéig saláta, májústól augusztus — szeptemberig bokorbab, közbe saláta, utána kel. Köztesnek retket lehet termesztetni.

Márciustól májusig előtermény laboda, fejessaláta vagy kalarábé. Júniustól főtermény bokorbab. Köztes és utónövény mezei saláta.

Főtermény korai kalarábé. Júliustól utóterménysaláta s azután madársaláta.

Márciustól júniusig gyalogborsó, májústól közbe és mint utótermény kel vagy bármely késői termés. A borsószárat be kell ásni, mint a trágyát.

Márciustól júniusig fejessaláta, júniustól Endiviálsaláta.

Főtermény márciustól virágoskel. De lehet a karfiol helyett bármely korai káposztát is ültetni, amelyek után szintén Endiviát használunk.

Áprilistól június végéig korai burgonya, utána laboda, köztes lehet fejessaláta, pl piros. Amint a korai burgonya kihajtott, jólnevelt virágoskei, közbe pedig piros vagy fehér fejes káposzta. Utóterményül labodát, Endiviát, pórét, vagy mezeisalátát lehet vetni.

Főtermény lehet virágoskel márciustól júniusig, köztes retek. Ezután májústól ugorka, augusztustól pedig mezeisaláta.

* Ezt a cikket falusi származású olvasóink leggondosabb figyelmébe ajánljuk. Szerk.

A felsorolt változatok úgy kicsinyben, mint nagyban már ki vannak próbálva.

Egyik gyakorlati esetben a csupán 300 négyszögletes konyhakert így betelepítve elég szépen jövedelmezett és egy idősebb nő szerény kiadásait teljesen fedezte, aki a munkával is velebirt.

Nagyobb mérvű kertészkedésnél természetesen a jövedelmezőség az áru eladásától függ és a termények megválasztása a piac szükségleteihez igazodik.

Az ültetési távolságok természetesen a rendesek, de ahol lehetséges, nem baj, ha valamivel szűkebbre vesszük. Hogy ez milyen mértékben történhet, azt a tapasztalat, a talaj és az öntözési viszonyok is befolyásolják, valamint a növények művelési módja. A konyhakertésznek erre vonatkozólag pontos megfigyeléseket kell végeznie, hogy a legjobb kihasználással a jövedelmezőséget biztosíthassa.

„Közép-Európa gyümölcsöskertje lesz Magyarország.” Kétezerhold gyümölcsös telepítésére állami kölcsönt kapnak a magyarországi kisbirtokosok. Sokszor megállapított tény, hogy a magyar gyümölcs ize, zamata és mosolygós kinézése páratlan az egész világon. Mégis az a helyzet, hogy az idén is 2000 tonna almát vittek be elsősorban Ausztriából, aztán Kanadából és Romániából, a rengeteg narancsról, fügeről és más délgyümölcsről nem is szólva. Abban sincs véleményeltérés, hogy a magyar külterjes szemtermesztésről át kell térniük a belterjes termelésre, például a gyümölcsstermelésre. De aki földjét gyümölcsfákkal ülteti be, csak hosszú évek multával kezdhet aratni és ezt az időt ideiglenes mellékterményekkel kibővíteni, kivált a mai hitelviszonyok között, alig lehet.

Ezen az akadályon akarja átsegíteni a magyar kormány a gázdaközönséget azokkal az előnyökkel, amelyeket a kétségtelen érdeklődés realizálására évek óta nyújt. Még a Bethlen-kormány kezdte azzal, hogy nagyon olcsón oltványokat juttatott az érdeklődőknek. Ezen a réven az utóbbi négy év alatt kerek számban összesen 600.000 gyümölcsfát ültettek el a gyümölcsstermesztés szempontjából fontosabb vidékeken. Emellett a faápolás ismereteinek terjesztése céljából a fontosabb gyümölcsstermő vidékeken ingyenes tanfolyamokat rendeztek és kedvező feltételekkel permetergépeket bocsátottak az érdeklődők rendelkezésére.

A változó módszer kétségtelenül fokozta a gázdaközönség érdeklődését és a telepítőkédvet, de tapasztalni kellett, hogy az egyre rosszabbodó viszonyok közt a segítségnek ez a mértéke nem elég. A birtokosostálnak éppen az a rétege, amely birtokviszonyainál fogva leginkább rá van utalva a gyümölcsstermesztésre, mint jövedelmezőbb gazdasági ágra, súlyos helyzetében ma nem képes a telepítés költségeit viselni és kívárni azt az időpontot, amikor az új gyümölcsös termőre fordul és fizetni kezd. Hatásosabb segítségre volt tehát szükség, hacsak nem akarták az oly szépen indult egész mozgalmat kiszolgáltatni a visszahanyatlás kockázatának.

Ezzel a helyzetparancsolta fokozott erővel fogta meg most a kérdést a Gömbös-kormány, amely már hivatalbalépésekor hangoztatta, hogy tisztában van a magyar gyümölcsstermelés nagyarányú fejlesztésének jelentőségével és ennek a felfogásnak megfelelően cselekedni is fog. A várakozást, amelyet ezen a téren az új kormány működéséhez fűztek, már is igazolja az a rendelet, amelyet ezekben a napokban bocsát ki Kállay földművelésügyi miniszter. Kimondja ebben, hogy a kormány telepítési kölcsönök nyújtásával óhaját lendületet

adni a gyümölcsfaültetésnek s ha az akció valóra válik, úgy egész Közép-Európa gyümölcsöskertjévé válik Magyarország.

Kétórás rohanás az amerikai technika „csodái” között.

Kettőszáztizant hat órán át rohogott velem Amerikában a vonat s ez alatt tizenkettőezer kilométert falt fel a gőzmozdony. Az egyvégebe kilenc napot és kilenc éjszakát kitevő vasúti utazás alatt nem kaptam annyit az amerikai technikai kultúrából, mint egy rövid, kétórás autótúrát. New-Brunswickba érkeztem, egy Newyork melletti 50.000 lakosú városkába, amely szinte elővárosa a világ legnagyobb városának, mert alig nyolcvan kilométerre fekszik tőle.

A newbrunswickiak ajánlkozására beleültem egy kis sportkocsiba, hogy azon vigyenek be Newyorkba. Ezen az alig kétórás úton Amerika minden csodálatomat kiverkedte magának.

Egy sablonos amerikai utacskán mentünk vagy tíz perc alatt egy hatalmas, a mezőkön fekvő térre, amely akkora lehetett, mint a Berliini tér s amelynek az volt a szerepe, hogy a kisebb városokat gondosan elkerülő, nyílegyenes, pompásan megépített nemzeti útba beletorkoltassa a különböző községekből vezető utakat.

Ez a nemzeti út széles, aszfaltstrada, melynek sávját négy, széles fehérre meszelt vonal öt pályára osztja s ezen az öt pályán reggeltől estig száguldanak a gépkocsik. Három pályán reggel mennek Newyorkba, este jönnek onnan az autók, míg a másik két pálya az ellenirányú forgalmat szorgálja ki.

Házak tűnedeznek fel az út szélén, azután egy lassúvív kanyarodó széles vasbetónhidra vezet fel, amelynek nyílegyenes futó teste a végtelenben vész el. Csodálkozva nézek jobbra-balra, miért építették ezt a hidat, holott sem folyó, sem árterület nincs alattunk, hanem mindenütt háztetők meredeznek elő a híd alól s alattunk villamosok közlekednek, emberek járkálnak az utcákon. A magyarázat az, hogy Elizabethtown felett visz át az út s hogy ez a híd épült, annak oka egyszerűen az, hogy ezzel a megoldással nem zavarja a helyi és távolsági forgalom egymást, viszont a várost sem kell széles ívben elkerülni, de meg a családi házacskák kisajátítására sincsen szükség.

A hosszú híd elfogy alattunk és a vezetőm felhívja a figyelmem egy, az út szélétől huszonöt méterre álló templomra. Nem látok rajta semmi különöset, sőt némi kárörömmel gondolok arra: nos, most a derék amerikaiak valami kétszázéves „régiséget” mutatnak, nekem gondolván, hogy az a Notre Dame után nekem imponální fog.

A templom masszív, kéttornyú építmény, önkéntelenül az erős vár a mi Istenünk mondás jut róla az ember eszébe, gondolom, kiállja restaurálás nélkül még egy darabig az idő vasfogát, mert alaposan megépítették.

Annál nagyobb azután a csodálkozásom, mikor a vezetőm mosolyogva jegyzi meg: ez a templom itt állott az út közepén s mikor szélesítették az utat, ötven méterrel hátrább tolták. Nosza fordultam már hátra, nézgettem a templomot, jobban, mint a Szent Péter katedrális, de azt már elnyelte a messzeség.

Repülőtérről mellett vezet el az út, azután részekre szakad, mint a sinek, valami hatalmas város pályaudvara előtt, mi lekanyarodunk a főútról, az ellenirányú út mellénk szegődik, a főút pedig rászalad egy hatalmas, ma-

gasan, a levegőben álló hidra. Útunk belevisz a Newyersey kikötődokkjai közé, elakad a forgalom, szűk az utca és por van. Egy hajó megy át előttünk, annak tartják nyitva a felvonóhidat, az autósok türelmetlenek és meghalljuk, ami Amerikában ritka, mint a fehér holló, a túlköltés, szirénabugást, kürtsőt, amint a siető autótulajdonosok játszanak rajta. Nem is megyünk, hanem csak mászunk. Egy-egy kisebb kocsí kigyózik mellettünk, nagy teherautók vesztegelnek és mozognak lomhán, vezetőnk sóhajtván néz fel a magasba, ahol a karcsú, több mérföld hosszú hid szédítő méretekkkel, óriási ívvel viszi át az úttestet a kikötő minden árboca felett és valószínűleg arra gondol, hogy jövőre már megnyílik ez a hid is a forgalomnak s akkor Istenveled dokkok és felvonóhidak, pillanatok alatt átjutunk a kikötő területén.

Nagynehezen átvánszorgunk ezen is, az iram gyorsabb lesz, az új hid útteste leszáll hozzánk s mi rohanunk egy vámházikó mellé, ahol szempillantásra állunk csak meg, máris nyújtják az egy dolláros jegyet, amit tíz lépésre szed el az ellenőr, de úgy, hogy a kocsí már készül arra az örületes robozásra, amit a Hollandenalagútban visz véghez.

Az ikerlagút egyikén két autó részére van úttest: kocsik és lovak szigorúan száműzve vannak belőle, minden félmérföldre közlekedési rendőr áll benne, az alagút alacsony, de széles, ragyogó tiszta, fehér csempéboltzata van és szinte futni látszik mellettünk, amint az előttünk haladó autó után 40 mérföldes sebességgel szaladunk.

A villanyfény után vakít a newyorki nap, az úttest szétágazik, aszerint, milyen irányt jelez az autópályák fölé kifüggesztett tábla, azután a kiszemelt vonalozásból is kijutunk és ott vagyunk Newyork szívében, hogy a déli szédítő forgalomban lépésről-lépésre haladva nyomuljunk fel a 46-ik utcáig...

De Amerika nem csak a technika csodáiban ilyen gazdag, hanem a természet kincseiben is. S mindez mégsem segít rajta. Munkavédküliség, nyomor, elkeseredettség uralkodik benne. S vezetői mégsem veszik észre, hogy a népesség gondolkodás módjában van a hiba. Annak kell megváltoztatnia. Annak kellene a pénzszeretétől kissé elfordulnia. Akkor mindjárt más világ lenne Amerikában.

Rövid hírek. A magyar kormány lekötötte magát a titkos választójog mellett és a most érvényben levő választójog mellett a jövőben már nem lesznek választások. — Lengyelországban tovább tart a német áruk fegyelmzett bojkottja. — Magyarország nyerte meg a montecarlói vívóversenyt. — Két debreceni tudós, Aszódi Miklós főorvos és Zilahy Zoltán fizikatanár oly készüléket talált fel, mely lehetővé teszi a tüdővész és a rák egész korai felismerését. — A mult héten szertán egész Közép-Európában havazások és fagyok voltak, melyek különösen a gyümölcsösökben okoztak nagyobb károkat. — 14.000 kilométert repült 6 és fél nap alatt egy német pilóta. — Amerika nem szállít fegyvert többé hadviselő államoknak. — Somogytarnóca község bírójává (gróf) Széchenyi Frigyes, a magyar felsőház örökös tagját, ottani földbirtokost választotta meg. Magyarországon ez az első eset, hogy magyar falunak gróf a bírása. — Berlinben a lakók nem fizetnek lakbért külföldi háziuraknak. — Franciaország nem csökkenti hadügyi költségvetését. — Vácon szobrot állítanak Báthory István volt lengyel királynak és magyar fejedelemeinek. — Húsz évvel ezelőtt égett le a pozsonyi gettó és ezen évforduló alkalmából, május 14-én nagyszabású tüzoltó-ünnepélyt rendez a pozsonyi tüzoltóság. — 17 millió rádióhallgatója van

Európának. — Magyarországon 121.000 az állami alkalmazottak száma. — Dr Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás hűsvét hétfőjén iktatta hivatalába Kelemen Krizosztomot, az új benedekrendi főapátot. A szertartáson résztvett Gömbös miniszterelnök és Hóman kultuszminiszter is.

Érdekes új könyv. Ennek a könyvnek címe: Amerikai fiú Magyarországon. Kiadta a magyarok világkongresszusának irodája, a Magyar Tudományos Akadémia áldozatkészségéből, olvasókönyvnek a tengerentútra szakadt magyar tanulók számára. Kevés ilyen okos, tudatos magyar olvasókönyv került még az iskolásfiúk kezébe. Ha olvasni kezdi az idegenbe szakadt magyar gyermek, mintha csak repülőgépre szállott volna, hip-hop és itt terem szépségében régi, de mértékeiben új kis hazájában. Sorra veszi Budapest természeti bájait, nevezetes középületeit, intézményeit, szobrait, nagy férfiak, költők hozzájuk fűződő emlékezetét; majd átrándul a Dunántúlra, bejárja ennek városait, aztán a Bakonyt, a Balatont, átugrik az alföldi városokba, gyönyörködik Hortobágy, a pásztorélet, a népszokások különlegességeiben, megismeri a magyar flórát és faunát és meséket hall, melyek a néplélekből fakadtak, mint sziklák mélyéből a forrás üde vize. Végül a határokon túl, az elszakított területekre veti bús tekintetét. Megismeri tehát hazájának szépségeit és nagyságait, még pedig az ifjú képzőművésztől a magyar atyai barát meleg hangján keresztül s a látottakat és hallottakat úgy szívja magába a szomjas érdeklődés, mint csecsemő az anyatejet.

Oly magasan szárnyal ennek a lelkes írásnak hazafias céltudata, mint a gépmadár, amely kis utasával a röggel és a kövek fölött rezgő lelket is megéreztetli. Babért érdemel, aki megírta és aki megírta ezt a könyvet. Nekünk megnyugvás, hogy ha olykor túlságosan le is kötnek bennünket a napi élet bajai, de vannak társadalmi intézményeink, amelyek álmatlanul állanak őrt a trianoni sebek mellett, nem engedik az elszakított magyar lelkeket külviválni és szakadatlanul a revízió járható útjaira függesztik tekintetüket. Lelkiismeret, becsület, hazafiasság dolga, hogy támogassuk őket kifelé irányuló munkájukban végső erőbírásunkig.

Állatkivitelünk Franciaországba. Buchson keresztül április 17-től 23-ig 16 vagon juhot és kettő vagon lovat exportáltunk Franciaországba.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. J.-nak Köhida. Úgy emlékszünk, hogy annak idején, mikor eljártunk ügyében, azt az értesülést kaptuk, hogy ilyenféle ügyekben nincs lehetőség kegyelemre. Irja meg kérem, hogy helyesen emlékszünk-e? Fáradtságot most sem fogunk sajnálni, de szükség lenne a kérvény számára és rövid tartalmára is, mert azt sem tudjuk, kegyelemről vagy negyed elengedésről van-e szó?

V. J.-nak Köhida. Kérjük írja meg a következőket: 1. mikor szabadul? 2. miért volt elítélve s mennyi időre? 3. hányadszor? 4. édesapja pontos címét és foglalkozását? 5. mik a további tervei? A küldött írásokról bírálatot később, — lapzárta előtt jutottak kezeinkhez.

Felelős szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYSÉGE

Budapest, V., Markó utca 16., földszint 74. sz.